

ALDUS GEWIJZIGD VASTGESTELD

Vaststelling regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling

Voorstel:

Instemmen met de regiovisie *Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling*, hetgeen concreet betekent akkoord gaan met:

I. De visie en de uitgangspunten, die in hoofdstuk 3.1. en 3.2. zijn benoemd.

3.1. Regionale visie:

- Iedereen heeft recht op een veilige thuisbasis: het bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling in al zijn verschijningsvormen wordt breed gedragen en systeemgericht opgepakt en uitgevoerd.
- Voor iedereen die met huiselijk geweld en kindermishandeling te maken heeft of krijgt is een sluitende hulpaanbod voorhanden, passend bij zijn of haar situatie. Veiligheid staat voorop.
- We streven er naar dat:
 - * iedereen die slachtoffer is van huiselijk geweld of kindermishandeling in staat is om iets te ondernemen en weet waar hij/zij ondersteuning kan vinden;
 - * iedereen (jong of oud) die tegen (potentiële) situaties van huiselijk geweld aanloopt haar/zijn verantwoordelijkheid neemt daartegen iets te ondernemen of om advies te vragen bij onder andere het AMHK;
 - * alle medewerkers en functionarissen die beroepshalve tegen (potentiële) situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling aanlopen, weten wat ze moeten doen en hoe zij specialistische hulp kunnen inschakelen;
 - * alle lokale en regionale instanties – onder andere op het gebied van (jeugd)gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg, justitie en politie – een bijdrage leveren aan het stoppen en voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Op grond van hun taakuitoefening en de Wet op de meldcode mag dit van hen worden verwacht.

3.2: Regionale uitgangspunten:

- Hoge prioriteit voor veiligheid
- Aandacht voor gerichte preventie, signaleren en nazorg
- Minder opvang, meer traject- en ambulante begeleiding
- Samenhang met het sociale domein
- Integrale en intersectorale netwerksamenwerking en privacy
- Meer aandacht voor de aanpak van:
 - * kindermishandeling
 - * handelingsverlegenheid
 - * complexe culturele (huiselijk)geweldzaken en slachtoffers van mensenhandel

*ouder- en ouderenmishandeling

2. De verdeling (op hoofdlijnen) van de middelen zoals beschreven in hoofdstuk 4.

- **Bijdrage van elke gemeente. Elke afzonderlijke gemeente voert, in meer of mindere mate, nu ook al taken uit die nauw verbonden zijn met de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Vaak maken die integraal deel uit van algemeen maatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en onderwijs (meldcode).**
- **Herverdeelmodel. De landelijke toekenning van middelen aan de centrumgemeenten Vrouwenopvang is herzien, omdat de verdeling historisch bepaald was en geen directe relatie meer leek te hebben met de vraag. Per 2015 vindt de invoering van de herverdeling plaats, maar er is sprake van een 'zachte landing', de kortingen en de stijgingen worden over een paar jaar uitgespreid. Bovendien zijn er tijdelijk extra middelen om te voorkomen dat de hulp aan slachtoffers gevaar loopt. De visie is om minder te investeren in opvang en meer in preventie, signalering, ambulante hulpverlening en kortere opvangtrajecten.**
- **Inzet regionale middelen voor regiogemeenten**
Voor specifieke behoeften, bijvoorbeeld informatiebijeenkomsten of extra trainingen voor maatschappelijke partners kunnen regiogemeenten een beroep doen op de diensten van Moviera (SHG) of straks het AMHK. Naast deze inzet is het voorstel om een bedrag van € 150.000 (de extra uitkering die het rijk heeft gedaan ten behoeve van de regiovisie in 2013 en 2014) te reserveren voor de aanpak van speerpunten op lokaal niveau voor 2015 en 2016. De gedachte is dat de regiogemeenten op projectbasis en door middel van cofinanciering hierop een beroep kunnen doen. De regionale werkgroep formuleert nadere regels voor de projectaanpak.

Samenvatting

Het rijk heeft de opdracht, met de daarbij horende middelen, tot bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling regionaal belegd via 35 centrumgemeenten, in onze regio is dit Arnhem. Zij zijn direct betrokken bij preventie en aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Bij de decentralisaties van het sociaal domein komt er meer nadruk te liggen op preventie en aanpak vanuit de lokale situatie en dat betekent dat de regiogemeenten in dit kader er taken bij krijgen. Deze opdracht is vastgelegd in de nieuwe Wmo en de Jeugdwet.

Het ministerie van VWS heeft ook gekeken naar de huidige verdeling van middelen. De toekenning daarvan geschiedt op basis van historische gegevens. Deze verdeling wordt aangepast aan de huidige populatie. Hierdoor zal in de provincie Gelderland minder geld ter beschikking komen. Concreet betekent dit voor de regio van de centrumgemeente Arnhem een teruggang van 2,1 miljoen over een periode van drie jaar.

Het ministerie van VWS wil het huidige systeem van financiering via de centrumgemeenten wel in takt laten, omdat de inzet via de centrumgemeenten voor regiogebonden voorzieningen nu eenmaal efficiënter is. Echter op voorwaarde dat er in elke regio betere sturing en samenhang in het beleid komt. Dit moet worden vastgelegd in een regiovisie (eens per vier jaar) waarbij alle gemeenten zich akkoord verklaren met de inzet van de (regionale) middelen.

Doetinchem, 18 juni 2014

De voorgenomen herverdeling van middelen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling zal opgevangen moeten worden vanuit een andere gezamenlijke benadering die meer op preventie is gericht dan nu het geval is. Deze benadering kan op dit moment goed worden meegenomen in de uitvoeringsplannen die worden geformuleerd voor de decentralisatieopgaven binnen het sociaal domein en dat is dan ook de richting die in deze visie wordt voorgesteld. Daarnaast worden nu al concrete stappen ondernomen met het verminderen van 'bedden in opvang' door meer ambulante hulpverlening in te zetten (Moviera). Verder draagt ook de mogelijkheid tot uithuiszetting (Wet tijdelijk huisverbod) bij aan een lagere vraag naar bedden in opvang.

De nu voorliggende regiovisie kadert het begrip 'huiselijk geweld en kindermishandeling' in zodat er regionaal een eenduidige invulling aan wordt gegeven, die aansluit op bovenregionaal en landelijk. Verder geeft de visie richting aan een integrale aanpak die direct aansluit op de lokale uitvoering van de decentralisaties binnen het sociaal domein, waarmee de beoogde integrale aanpak wordt geborgd en recht wordt gedaan aan de uitgangspunten van het sociaal domein gericht op één gezin, één plan, één regie en het ondersteunen en versterken van eigenkracht, thuis nabij. (bijlage I)

De visie biedt om dit doel te bereiken een aantal heldere uitgangspunten die deels regionaal en deels lokaal hun doorwerking hebben. Hiervoor biedt de bijlage eveneens een aantal praktische handvatten geboden voor lokaal gebruik.

Ook worden in de visie een aantal universele knelpunten aan de orde gesteld, waar specifiek aandacht aan besteed zou moeten worden, zoals bijvoorbeeld de zogenaamde handelingsverlegenheid en privacy. Daarbij wordt wel ingegaan op het 'wat' maar niet op het 'hoe' omdat dat immers lokaal nadere uitwerking nodig heeft.

Tot slot worden de financiën vanuit historische perspectief kort toegelicht en wordt een doorkijk naar toekomstige omvang en besteding binnen het wettelijk kader geboden.

De inzet van de regiogemeenten wordt expliciet niet uitgedrukt in omvang van middelen, maar in integraal op te pakken opdrachten, passend in de uitvoeringsplannen van het sociaal domein. De samenhang hier is evident en de middelen zijn gekoppeld aan de nieuwe wetten.

De nu voorliggende regiovisie is richtinggevend op het gebied van sturing en samenhang van beleid, hetgeen in overeenstemming is met de opdracht vanuit het ministerie om een betere regionale sturing en samenhang op beleid tot stand te brengen.

Beoogd effect

De richting die in de visie wordt gegeven aan de integrale aanpak van huiselijk en kindermishandeling, draagt bij aan een samenleving waarin ondersteuning niet langer versnipperd is, waarin de nadruk meer komt te liggen op een veilige leefomgeving voor alle slachtoffers zodat zij niet uit hun vertrouwde omgeving gehaald hoeven te worden waardoor de inbreuk die op hun persoonlijke integriteit heeft plaatsgevonden niet nog meer verscheurende effecten heeft die de verdere ontwikkeling en het verdere leven nadelig beïnvloeden. Deze inzet draagt bij aan een duurzame civil society. De veiligheid van alle inwoners en specifieke die van de betrokkenen en het voorkomen van herhaling staan hierin voorop.

Door deze benadering wordt het ook mogelijk om de korting op de middelen die aan de centrumgemeente worden uitgekeerd op te vangen.

Doetinchem, 18 juni 2014

De aanname is dat meer preventieve inzet door bijvoorbeeld ambulante begeleiding, gebaseerd op vroegsignalering, leidt tot een lager gebruik van dure (intramurale) opvang. Daarnaast kan ook het gebruik van het tijdelijk huisverbod hierop een positief effect hebben. Dit verbod is namelijk zowel preventief als curatief toepasbaar.

Door de directe koppeling van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling aan de uitvoeringsplannen van het sociaal domein, is het mogelijk om meer samenhang aan te brengen in de vroegsignalering en de inzet van preventieve interventies waardoor escalatie kan worden voorkomen. We realiseren ons daarbij dat het onmogelijk is om overal en altijd tijdig de signalen op te pakken, overal en altijd escalatie te voorkomen.

Kader

De expliciete opdracht voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling ligt besloten in de nieuwe Wmo en de Jeugdwet. Ook zonder deze nieuwe wetten waarin hiervoor specifiek aandacht wordt gevraagd, zou de aanpak integraal onderdeel moeten zijn van het nu al geldende Wmo- en jeugdbeleid. Uit onderzoek blijkt dat de inbreuk op de persoonlijke integriteit voor de slachtoffers langdurende negatieve gevolgen heeft die hun weerslag op de hele samenleving hebben. Alleen al uit dat oogpunt kan onze hele gemeenschap niet heen om een gedegen en gedragen integrale aanpak van het probleem dat geen grenzen kent van leeftijd of milieu. Hierin draagt de gemeente als meest nabije overheidsorgaan voor de inwoners een bijzondere verantwoordelijkheid van regievoerder.

Vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad kan hij erop toezien dat de uitgangspunten uit deze visie daadwerkelijk hun weg vinden naar alle nota's en plannen die hij moet vaststellen. Dat betreft zowel de fysieke als de niet fysieke (welzijns)wereld van de inwoners van zijn gemeente.

Argumenten

Met de invoering van de nieuwe Wet Jeugdhulp en in het kielzog hiervan de nieuwe Wmo worden per 1 januari 2015 alle individuele gemeenten verantwoordelijk voor de bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Deze verandering in het wettelijke kader en de noodzaak om de inzet van de centrumgemeente Arnhem als ook de inzet van de andere gemeenten transparanter te maken vormen de aanleiding voor het opstellen van een regiovisie.

Beslispunt 1

Om beleid op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling succesvol te laten zijn, is het van belang dat dit zoveel mogelijk overal, dus bij voorkeur ook landelijk, wordt gedragen zodat deze uitgangspunten in de aanpak bij alle betrokken gemeenten worden gehanteerd. Juist hierin ligt de kans op betere sturing en meer samenhang van beleid, een integrale benadering vanuit één gezin, één plan, één regie gericht op het ondersteunen en versterken van eigen kracht.

Beslispunt 2

De minister heeft duidelijk gemaakt dat het noodzaak is om de inzet van de centrumgemeente als ook de inzet van de andere gemeenten transparanter te maken. Door de noodzakelijk uitgaven voor de uitvoering van de wettelijke taken inzichtelijk te maken, historisch met een doorkijk naar de toekomst, wordt hieraan voldaan.

Doetinchem, 18 juni 2014

Draagvlak

De regiovisie is in nauw overleg met de regiogemeenten geformuleerd. Het concept is besproken met de VNG en met sleutelfiguren uit het veld, zoals afvaardiging van politie, Veiligheidshuis, MEE en Moviera. Het concept is besproken in de sociale raad. De regiovisie kan op een breed draagvlak in het veld rekenen. In de bijlage treft u haar advies en beantwoording aan (bijlage 2)

Aanpak/Uitvoering

De uitvoering van de regiovisie is deels een aangelegenheid van de centrumgemeenten in samenspraak met de regiogemeenten en deels een lokale aangelegenheid.

De lokale uitvoering zal zijn weg moeten vinden in de (op te stellen) uitvoeringsplannen op het gebied van de nieuwe Wmo en de Jeugdwet. Hiervoor wordt in de visie een handvat aangeboden. Daarbij wordt eveneens aandacht besteed aan monitoring en verantwoording, op basis van bestaande monitoren waarvan de informatie wordt geaggregeerd en geanalyseerd om de ontwikkelingen te volgen ten behoeve van de sturing regionaal en lokaal.

Ontwikkelingen rondom samenvoegen meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

De nieuwe Wmo stelt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het "instellen en in stand houden van één bovenlokaal meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling". Per 1-1-2015 moet het AMHK operationeel zijn. Het AMHK is méér dan een samenvoeging van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG). Het gaat om een integrale manier van werken die goed aansluit bij de ontwikkelingen in het sociale domein en bij de gebiedsteams. Er is een onderzoek gedaan door de Centrumgemeenten voor de Vrouwenopvang in Gelderland (Arnhem, Nijmegen, Ede en Apeldoorn). Daarin wordt voorgesteld om de nieuwe vormen AMHK in te richten op veiligheidsniveau. Voor de Achterhoek betekent dit de Veiligheidsregio Apeldoorn. Er is een basismodel ontwikkeld, waarin zowel de wettelijke als niet wettelijke taken zijn samengevoegd. Dit model wordt beschreven in bijlage I van de regiovisie. Ook voor de bekostiging van deze voorzieningen, inclusief Steunpunt Huiselijk Geweld is Arnhem financieel verantwoordelijk.

In 2014 zullen er afspraken gemaakt worden met Apeldoorn over het meldpunt AMHK. Voor het AMK-deel zijn de afzonderlijke gemeenten vanaf 2015 financieel verantwoordelijk. Hierover moet nog besluitvorming plaatsvinden. U wordt hierover nog afzonderlijk geïnformeerd.

Financiële consequenties

Het akkoord gaan met de voorgestelde beslispunten heeft voor onze gemeente geen financiële gevolgen.

Juridische consequenties

De vaststelling van deze visie, die richtinggevend is voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling heeft als zodanig geen juridische gevolgen.

WMO-aspecten

De opdracht voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vloeit direct voort uit de nieuwe Wmo en de Jeugdwet en heeft direct effect op de samenleving. Zodoende kan niet worden gesproken van aspecten, het geheel is onderdeel van de Wmo. Het advies van de sociale raad is bij dit voorstel gevoegd.

Doetinchem, 18 juni 2014

De sociale raad geeft uitdrukkelijk ook aan dat het om een voortdurende opschaling en afschaling van problematiek is. Dit zal in nauwe samenwerking met onder andere de buurtcoaches en plaatselijke hulpverlening opgepakt moeten worden. Verder vraagt de sociale raad aandacht voor de rol van de centrumgemeente en de regiogemeenten. Zij wijst nadrukkelijk op de relatie tussen deze visie en de lokale uitvoeringsplannen.

Duurzaamheid

De richting die in de visie wordt gegeven aan de integrale aanpak van huiselijk en kindermishandeling, draagt bij aan een samenleving waarin ondersteuning niet langer versnipperd is, waarin de nadruk meer komt te liggen op een veilige leefomgeving voor alle slachtoffers zodat zij niet uit hun vertrouwde omgeving gehaald hoeven te worden waardoor de inbreuk die op hun persoonlijke integriteit heeft plaatsgevonden niet nog meer verscheurende effecten heeft die de verdere ontwikkeling en het verdere leven nadelig beïnvloeden. Deze inzet draagt bij aan een duurzame civil society. De veiligheid van de betrokkenen en het voorkomen van herhaling staan hierin voorop.

Communicatie

Indien alle raden van de betrokken regiogemeenten hun instemming hebben gegeven, zal hierover en dan met name over de uitvoering, breed worden gecommuniceerd over de inhoud en de te nemen acties met alle betrokken afdelingen, instanties/instellingen en groeperingen.

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

ING. N. VAN WAART N.E. JOOSTEN BC.

De raad van de gemeente Doetinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders over Vaststelling regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling ;

gegeven het aangenomen amendement Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling;

b e s l u i t:

Instemmen met de regiovisie Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, hetgeen concreet betekent akkoord gaan met:

I. De visie en de uitgangspunten, die in hoofdstuk 3.1. en 3.2. zijn benoemd.

3.1. Regionale visie:

- Iedereen heeft recht op een veilige thuisbasis: het bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling in al zijn verschijningsvormen wordt breed gedragen en systeemgericht opgepakt en uitgevoerd.
- Voor iedereen die met huiselijk geweld en kindermishandeling te maken heeft of krijgt is een sluitende hulpaanbod voorhanden, passend bij zijn of haar situatie. Veiligheid staat voorop.
- We streven er naar dat:
 - * slachtoffers van huiselijk geweld of kindermishandeling in staat zijn om iets te ondernemen en weten waar zij ondersteuning kunnen vinden. Echter, vanuit de erkenning dat een substantieel deel van de slachtoffers niet in staat is om zelf iets te ondernemen, zullen alle betrokken organisaties zich actief inzetten om de (potentiële) slachtoffers te herkennen en hen actief te ondersteunen. Daarmee geven we actieve invulling aan onze opdracht om elk slachtoffer onze bescherming te bieden;
 - * iedereen (jong of oud) die tegen (potentiële) situaties van huiselijk geweld aanloopt haar/zijn verantwoordelijkheid neemt daartegen iets te ondernemen of om advies te vragen bij onder andere het AMHK;
 - * alle medewerkers en functionarissen die beroepshalve tegen (potentiële) situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling aanlopen, weten wat ze moeten doen en hoe zij specialistische hulp kunnen inschakelen;
 - * alle lokale en regionale instanties – onder andere op het gebied van (jeugd)gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg, justitie en politie – een bijdrage leveren aan het stoppen en voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Op grond van hun taakuitoefening en de Wet op de meldcode mag dit van hen worden verwacht.

3.2: Regionale uitgangspunten:

- Hoge prioriteit voor veiligheid
- Aandacht voor gerichte preventie, signaleren en nazorg
- Minder opvang, meer traject- en ambulante begeleiding
- Samenhang met het sociale domein
- Integrale en intersectorale netwerksamenwerking en privacy
- Meer aandacht voor de aanpak van:
 - * kindermishandeling
 - * handelingsverlegenheid
 - * complexe culturele (huiselijk)geweldzaken en slachtoffers van mensenhandel
 - * ouder- en ouderenmishandeling

Doetinchem, 18 juni 2014

2. De verdeling (op hoofdlijnen) van de middelen zoals beschreven in hoofdstuk 4.

- Bijdrage van elke gemeente. Elke afzonderlijke gemeente voert, in meer of mindere mate, nu ook al taken uit die nauw verbonden zijn met de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Vaak maken die integraal deel uit van algemeen maatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en onderwijs (meldcode).
- Herverdeelmodel. De landelijke toekenning van middelen aan de centrumgemeenten Vrouwenopvang is herzien, omdat de verdeling historisch bepaald was en geen directe relatie meer leek te hebben met de vraag. Per 2015 vindt de invoering van de herverdeling plaats, maar er is sprake van een 'zachte landing', de kortingen en de stijgingen worden over een paar jaar uitgespreid. Bovendien zijn er tijdelijk extra middelen om te voorkomen dat de hulp aan slachtoffers gevaar loopt. De visie is om minder te investeren in opvang en meer in preventie, signalering, ambulante hulpverlening en kortere opvangtrajecten.
- Inzet regionale middelen voor regiogemeenten
Voor specifieke behoeften, bijvoorbeeld informatiebijeenkomsten of extra trainingen voor maatschappelijke partners kunnen regiogemeenten een beroep doen op de diensten van Moviera (SHG) of straks het AMHK. Naast deze inzet is het voorstel om een bedrag van € 150.000 (de extra uitkering die het rijk heeft gedaan ten behoeve van de regiovisie in 2013 en 2014) te reserveren voor de aanpak van speerpunten op lokaal niveau voor 2015 en 2016. De gedachte is dat de regiogemeenten op projectbasis en door middel van cofinanciering hierop een beroep kunnen doen. De regionale werkgroep formuleert nadere regels voor de projectaanpak.

Aldus besloten in zijn vergadering van 26 juni 2014,

, griffier

, voorzitter